

אמר אמימר הלכתא אפילו למאן דאמר כולי – said the ruling is; אמימר even according to the one who maintains, etc.

OVERVIEW

אמימר ruled that even according to the מ"ד that a נדר ברבים has הפרה, nevertheless a נדר has no הפרה. Our תוספות discusses what is the ruling regarding a נדר; can it be nullified or not.

במכות (דף טז, א) גרסינן ברוב ספרים אמר אמימר הלכתא נדר שהודר ברבים יש לו הפרה –
In most of the texts read; אמר אמימר; the ruling is; a vow that was taken publicly can be annulled, however a vow that was taken –

על דעת רבים אין לו הפרה –

- מסכת מכות in גירסא This concludes the הפרה has no על דעת רבים

ולפי גירסא זו משמע דכן הלכה דנדר שהודר ברבים יש לו הפרה –

נדר שהודר And according to this גירסא it appears that this is the הלכה, that a נדר does have הפרה ברבים -

ולמאי דגרס נמי אפילו למאן דאמר כולי שלא בא לפסוק בהודר ברבים¹ –

And also according to the texts that read, ‘even according to the מ"ד who maintains (that a נדר שהודר ברבים יש לו הפרה), etc.’, which indicates that אמר אמימר was not issuing a rule on the case of a נדר ברבים, he was ruling only on a נדר ע"ד רבים -

מכל מקום מדפסק בעל דעת רבים דאין לו הפרה מכלל שסובר דברבים יש לו הפרה –
Nevertheless since אמר אמימר ruled by ע"ד רבים that אין לו הפרה, it is implicit that he maintains that a נדר ברבים has הפרה -

דאי אין לו כל שכן על דעת רבים² –

For if אמר אמימר would maintain that a נדר ברבים אין לו הפרה, then he will certainly maintain that a נדר ע"ד רבים has no הפרה -

ומה הוצרך לפסוק הלכתא בעל דעת רבים כיון דאפילו ברבים אין לו הפרה –
So why was it necessary for אמר אמימר to give a ruling by ע"ד רבים that it has no הפרה, since even a נדר ברבים has no הפרה?

³ responds to an anticipated difficulty: תוספות

¹ אמר אמימר did not say (in our גירסא here) that the הלכה is that a נדר ברבים יש לו הפרה (as he said in במכות), but rather he (merely) said that even if we maintain by a נדר ברבים, nevertheless all will agree that by a נדר ע"ד רבים there is no הפרה.

² assumes ([especially] from the words of אמר אמימר) that ע"ד רבים is stricter than ברבים. See (however) ‘Thinking it over’ # 1.

ושלא בלשון פסק היה לו לומר אפילו למאן דאמר ברבים יש לו הפרה כולי –

And **should have told us this not using the syntax of a ruling, but merely saying, even the one who maintains** **יש לו הפרה** (but **ברבים אין לו הפרה**), **etc.** [without mentioning the word **הלכתא**]. The fact that **אמימר** said **הלכתא** indicates that both items (**יש לו הפרה** and **ברבים אין לו הפרה**) are the view of **אמימר**.

anticipates a difficulty:

אף על גב דקאמר לעיל דמדרינן ליה⁴ ברבים אליבא דרב נחמן⁵ דקיימא לן כוותיה בדיני –

Even though the **גמרא** **previously said that according to ר"נ** (who maintains that the **נדרת** is **נודרת** even if she remarried, because) **we make her take the vow in public, and we follow the view of ר"נ** regarding monetary issues -

ולענין דינא איתשיל⁶ לענין פרעון כתובה –

And this issue of נדר ברבים is discussing monetary issues regarding the payment of her כתובה (so it appears that the rule is that a **הפרה אין לו הפרה**) –

responds, that there is no difficulty -

הא פריך בתר הכי הניחא למאן דאמר⁷ ואיכא למימר דאדרב נחמן נמי קאי⁸ –

For the **asked after this solution** (that **ברבים לה**), **'this is valid according to the one who maintains** **יש לו הפרה**, **so we can say that the** **הניחא למ"ד וכו' was also referring to ר"נ**.

ברבים יש לו הפרה but **ע"ד רבים אין לו הפרה**: offers an additional proof that only

ומדאדריה רב אחא נמי להווא מקרי דרדקי על דעת רבים –

And from the episode where ר"א made a certain teacher take a vow **ע"ד רבים** that he would not teach anymore -

³ Let us assume that **אמימר** maintains that a **הפרה אין לו הפרה**; he wants to let us know however that even those who may disagree with him regarding a **נדר ברבים**, will agree that **הפרה אין לו הפרה**. How else could he have informed us of his view (regarding the others who maintain that a **הפרה יש לו הפרה**). **תוספות** responds.

⁴ The **רש"י** amends this to **לה**.

⁵ The **גמרא** previously stated 'נדר ברבים אין לו הפרה'; indicating that **ר"נ** maintains **הפרה אין לו הפרה** (even if presumably the text from **נדרת ודאי וכו'** are not the words of **ר"נ** but the words of a **תרצן**, nevertheless it seems that this is how we understand **ר"נ** [see footnote # 8]).

⁶ **תוספות** is responding to an anticipated refutation of his question. The issue of whether a **הפרה יש לו הפרה** or not is seemingly an issue of **איסור** (regarding **נדרים**) not an issue of **ממון**, so how can we ask that **בדיני** (when seemingly this is not **דיני** but **איסור**). Therefore **תוספות** replies that **איתשיל**.

⁷ The **גמרא** was discussing the **משנה** (and **ברייתא**) regarding **הנדר** **נשים בעבירה**, how can the **נדר** be convincing, for he will go to a **חכם** and be **נדר**. The **גמרא** answered that **מדרינן ליה ברבים**, on which the **מקשן** asked **הניחא למ"ד וכו' אין לו הפרה וכו'**.

⁸ **תוספות** indicates that it is possible that this question is not only on the explanation of the **משנה** (see previous footnote # 7), but also on **ר"נ**; forcing the **גמרא** to reconsider its previous explanation of **ר"נ**. The **מחלוקת** whether a **נדר** **עמוד ב' משנה מהב**, as mentioned in the previous **ב' משנה מהב**, later in the **ר"י ור"מ** is dependent of the view of **ברבים יש לו הפרה** or not.

משמע⁹ דקסבר דברבים יש לו הפרה –

This indicates that א"ר maintains **that a** נדר **ברבים יש לו הפרה** and only a נדר ע"ד רבים. Therefore since he did not want him to teach anymore he was מדיר him מדר. אין לו הפרה.

תוספות responds to an anticipated difficulty:

ורב יוסף דאמר בערבי פסחים (פסחים קז, א) אדור ברבים דלא אישתי שיכרא –

And ר"י who stated in פסחים **'I take a vow** ברבים **not to drink beer -**

משמע דקסבר דברבים אין לו הפרה לא קיימא לן הכי:

Indicating that א"ר maintains **that a** נדר **ברבים אין לו הפרה**; we do not accept his opinion.

SUMMARY

נדר ברבים יש לו הפרה rules that a תוספות

THINKING IT OVER

1. תוספות states that if אמימר would maintain that a התרה אין לו התרה, then he would certainly maintain that a נדר ע"ד רבים אין לו התרה.¹⁰ Previously תוספות explained¹¹ that (even) if we maintain התרה אין לו התרה, nevertheless if it is נדר, however, if we maintain that a נדר יש לו התרה or מדעת אותן הרבים then לדבר מצוה. However, if we maintain that a נדר אין לו התרה still לדבר מצוה וכו' then even if it is ברבים אין לו התרה. This indicates that (in certain aspects) a נדר ברבים is stricter than נדר ע"ד רבים, so how can תוספות say that if a נדר then ברבים אין לו התרה כ"ש by נדר ע"ד רבים that התרה?¹²

2. Based on the previous question; how can we attempt to possibly refute תוספות proof¹³ from א"ר אחא?¹⁴

⁹ See 'Thinking it over' # 2.

¹⁰ See footnote # 2.

¹¹ See לה, ב תוס' ד"ה אבל (TIE footnote # 27, 29).

¹² See אמ"ה # 73-76.

¹³ See footnote # 9.

¹⁴ See נח"מ.